

INWENTARYZACJA

SPIS Z NATURY

PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI

Prowadzący: Artur Przyszło

Program webinarium:

1. Inwentaryzacja przeprowadzana metodą spisu z natury – prawa i obowiązki wynikające z ustawy o rachunkowości.
2. Spis z natury:
 - dokumentacja procesu,
 - spis elektroniczny czy ręczny,
 - nieprawidłowości w procesie spisu z natury.
3. Krajowy standard rachunkowości nr 11 „środki trwałe” w kontekście inwentaryzacji

Prawa i obowiązki wynikające z ustawy o rachunkowości

USTAWA

z dnia 29 września 1994 r.

o rachunkowości

(Dz.U. z 2016 r., poz. 1047

ostatnia zmiana: **Dz.U. z 2017 r., poz. 1089)**

Rozdział 3

Inwentaryzacja

Prawa i obowiązki wynikające z ustawy o rachunkowości

Art. 26. [Termin i przedmiot inwentaryzacji]

1. Jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację:

1) aktywów pieniężnych (z wyjątkiem zgromadzonych na rachunkach bankowych), papierów wartościowych w postaci materialnej, rzeczowych składników aktywów obrotowych, środków trwałych oraz nieruchomości zaliczonych do inwestycji, z zastrzeżeniem pkt 3, a także maszyn i urządzeń wchodzących w skład środków trwałych w budowie – drogą spisu ich ilości z natury, wyceny tych ilości, porównania wartości z danymi ksiąg rachunkowych oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic;

Prawa i obowiązki wynikające z ustawy o rachunkowości

2) aktywów finansowych zgromadzonych na rachunkach bankowych lub przechowywanych przez inne jednostki, w tym papierów wartościowych w formie zdematerializowanej, należności, w tym udzielonych pożyczek, z zastrzeżeniem pkt 3, oraz powierzonych kontrahentom własnych składników aktywów – drogą otrzymania od banków i uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic;

Prawa i obowiązki wynikające z ustawy o rachunkowości

- 3) środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony, gruntów oraz praw zakwalifikowanych do nieruchomości, należności spornych i wątpliwych, a w bankach również należności zagrożonych, należności i zobowiązań wobec osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych, z tytułów publicznoprawnych, a także aktywów i pasywów niewymienionych w pkt 1 i 2 oraz wymienionych w pkt 1 i 2, jeżeli przeprowadzenie ich spisu z natury lub uzgodnienie z przyczyn uzasadnionych nie było możliwe – drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników.

Spis z natury

Art. 27. [Dokumentowanie inwentaryzacji]

1. Przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji **należy odpowiednio udokumentować i powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych.**
2. Ujawnione w toku inwentaryzacji różnice między stanem rzeczywistym a stanem wykazany w księgach rachunkowych należy wyjaśnić i rozliczyć w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, na który przypadał termin inwentaryzacji.

Spis z natury

Przepisy w żaden sposób nie precyzują, jak należy przeprowadzić proces inwentaryzacji metodą spisu z natury.

Najczęściej spotykanym rozwiązaniem jest, iż zagadnienia związane z inwentaryzacją, corocznie się powtarzające, dostępne są w instrukcji inwentaryzacyjnej (regulamin inwentaryzacyjny, procedura inwentaryzacyjna).

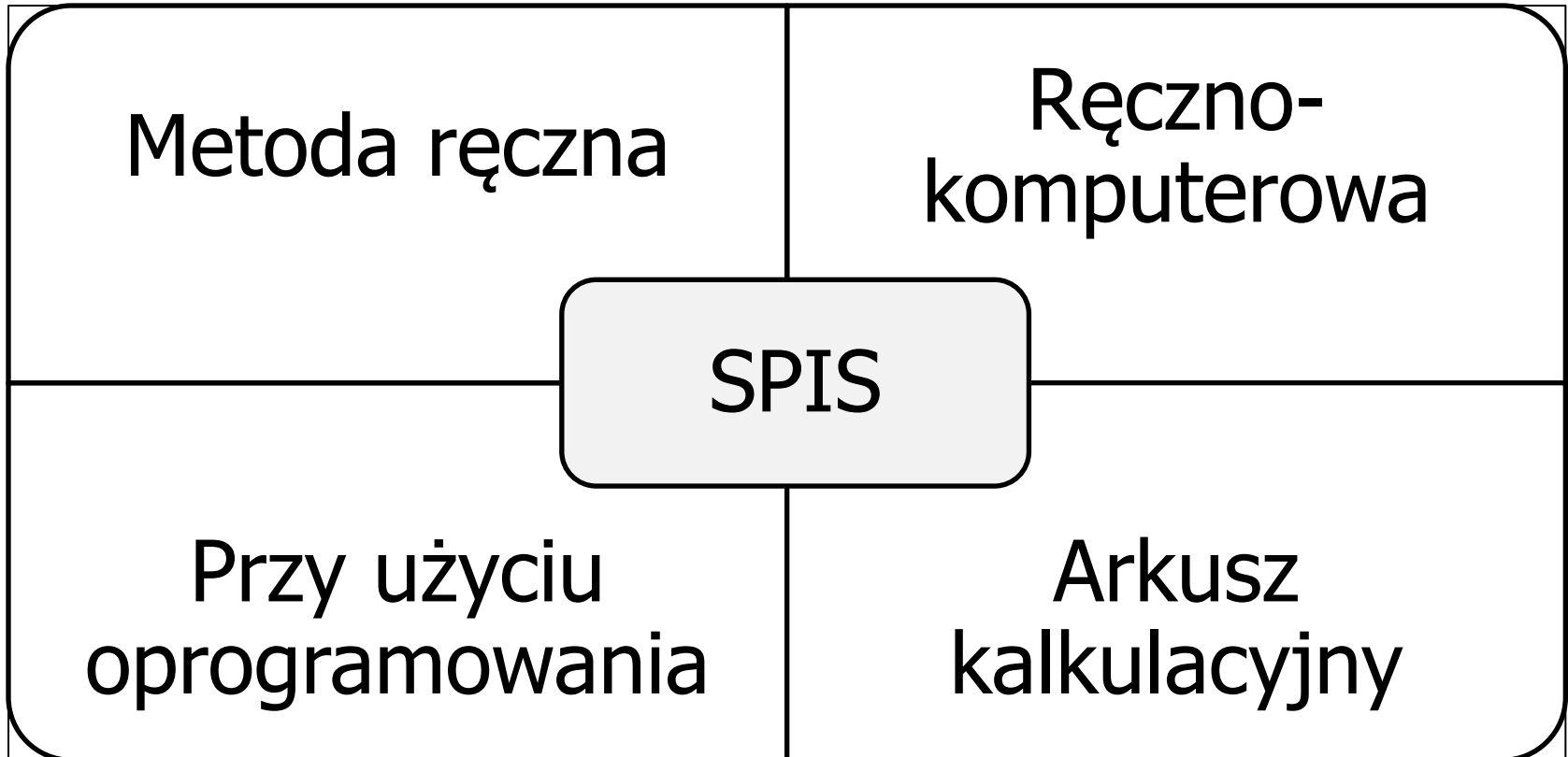
Spis z natury

Najczęściej są opracowywane przez głównego księgowego, a zatwierdzane przez kierownika jednostki – w przypadku jednostek sektora finansów publicznych, a w sektorze prywatnym przez służby finansowo-księgowe, zarząd czy biura rachunkowe. Wyniki inwentaryzacji trzeba właściwie udokumentować i połączyć z zapisami księgowymi.

Spis z natury

Wraz z postępem informatycznym dokumenty papierowe zastępowane są przez specjalistyczne oprogramowania obsługujące nadzór nad majątkiem firm, czy też jednostek organizacyjnych sektora finansów publicznych i tym samym usprawniające proces inwentaryzacji. Nie oznacza to, że tzw. „samokopki” nie są prawidłowe.

Spis z natury

Spis z natury

Błędne zapisy na arkuszach spisowych poprawia się z zachowaniem zasad wynikających z art. 22 ust. 1 i 3 uor, zgodnie z którymi błędy w dowodach księgowych wewnętrznych mogą być poprawiane przez skreślenie błędnej treści lub kwoty, z utrzymaniem czytelności skreślonych wyrażen lub liczb, wpisanie treści poprawnej i daty poprawki oraz złożenie podpisu osoby do tego upoważnionej.

Nie można poprawiać pojedynczych liter lub cyfr, przerabiać, zamazywać korektorem lub wymazywać treści zapisów.

Spis z natury

Nieprzestrzeganie zasad wypełniania arkuszy spisowych, podobnie jak nieobjęcie kontrolą ich zużycia, może skutkować koniecznością unieważnienia spisu i jego powtórnego przeprowadzenia lub też niemożnością dokonania wyceny, a co za tym idzie – rozliczenia inwentaryzacji.

Należy przy tym mieć na uwadze, że często nieprawidłowe wypełnienie arkuszy spisowych jest nie tyle wynikiem niezachowania należytej staranności przez członków zespołów spisowych, ile świadczy o wystąpieniu w jednostce poważniejszych problemów związanych z nieznaną zasadą i celu przeprowadzania inwentaryzacji metodą spisu z natury.

Krajowy standard rachunkowości nr 11

„środki trwałe” w kontekście inwentaryzacji

10.11. Specyfika inwentaryzacji środków trwałych polega na tym, że:

- a) inwentaryzację gruntów, praw i obiektów trudno dostępnych oraz jeżeli przeprowadzenie spisu z natury z przyczyn uzasadnionych nie było możliwe – przeprowadza się drogą weryfikacji na ostatni dzień każdego roku obrotowego *(por. pkt 10.18),*

Krajowy standard rachunkowości nr 11

„środki trwałe” w kontekście inwentaryzacji

- b) inwentaryzację nieruchomości oraz znajdujących się na terenie strzeżonym innych środków trwałych oraz maszyn i urządzeń wchodzących w skład środków trwałych w budowie przeprowadza się drogą spisu z natury raz na cztery lata w dowolnym dniu roku *(por. pkt 10.14)*,
- c) w przypadkach nie wymienionych w pkt a i b inwentaryzację przeprowadza się drogą spisu z natury na ostatni dzień każdego roku obrotowego.

Krajowy standard rachunkowości nr 11

„środki trwałe” w kontekście inwentaryzacji

10.18. Metodą weryfikacji inwentaryzuje się:

a) grunty, a także prawa wieczystego użytkowania gruntów oraz spółdzielcze prawa do lokali mieszkaniowych i użytkowych; weryfikacja polega tu na sprawdzeniu, czy jednostka dysponuje dokumentami, potwierdzającymi jej tytuł prawny do gruntu o określonej lokalizacji i powierzchni lub tytuł do praw, czy w ciągu okresu nastąpiły zmiany w tym zakresie, a w konsekwencji – czy w księgach rachunkowych prawidłowo wykazano wartość gruntu i praw,

Krajowy standard rachunkowości nr 11

„środki trwałe” w kontekście inwentaryzacji

b) środki trwałe trudno dostępne (np. podziemne urządzenia sieciowe, podziemne zbiorniki, kanały, kable, konstrukcje podwodne), dla których ze względu na ich rodzaj i umiejscowienie nie zachodzi niebezpieczeństwo zaginięcia lub kradzieży; weryfikacja polega na potwierdzeniu ich istnienia, przydatności lub dokonanych ulepszeń na podstawie odpowiednich dowodów oraz informacji służb technicznych itp.,

Krajowy standard rachunkowości nr 11

„środki trwałe” w kontekście inwentaryzacji

10.18. Metodą weryfikacji inwentaryzuje się:

- c) środki trwałe w budowie, w przypadku których należy sprawdzić czy nie zostały już przekazane do użytkowania bez udokumentowania i ujęcia w ewidencji księgowej, albo czy nie zaniechano ich budowy, co może stanowić przesłankę do dokonania odpisów z tytułu trwałej utraty wartości,

Krajowy standard rachunkowości nr 11

„środki trwałe” w kontekście inwentaryzacji

c) środki trwałe znajdujące się poza jednostką, w przypadku kiedy jednostka, w której się aktualnie znajdują, nie potwierdza ich stanu ustalonego drogą spisu z natury (np. środki trwałe oddane w najem, leasing operacyjny, do remontu, środki trwałe w drodze – pojazdy, wagony, statki).

Krajowy standard rachunkowości nr 11

„środki trwałe” w kontekście inwentaryzacji

10.14. Inwentaryzację drogą spisu z natury zazwyczaj przeprowadzają zespoły – mogą one dysponować danymi z ewidencji księgowej (np. kartami obiektów środków trwałych), gdyż ogranicza to niebezpieczeństwo pominięcia podczas spisu informacji zapewniających ustalenie charakterystyki i kompletności obiektów.

Literatura:

1. Ustawa o rachunkowości.
2. Stanowisko Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie inwentaryzacji drogą spisu z natury zapasów materiałów, towarów, wyrobów gotowych i półproduktów.
3. Krajowy Standard Rachunkowości nr 11 „Środki trwałe”
4. <http://ksiegowosc.infor.pl/rachunkowosc/inwentaryzacja/697353,Dokumentacja-przy-inwentaryzacji.html>
5. <http://ksiegowoscbudzetowa.infor.pl/sprawozdawczosc/inwentaryzacja/702962,INFORRB-poleca-Nieprawidlowosci-w-wypelnianiu-arkuszy-spisu-z-natury.html>

ZAPRASZAMY
DO ZADAWANIA PYTAŃ

DZIĘKUJEMY ZA UDZIAŁ W SZKOLENIU

Prowadzący: Artur Przyszło